

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2374/2019
09.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије – Министарство финансија, Пореска управа, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, против тужених АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Влајић, адвокат из ... и Предузећа „ТВАДВ“ ДОО за маркетинг, трговине и услуге, непознатог седишта, кога заступа привремени заступник Ружа Дамјановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3533/17 од 12.10.2018. године, у седници одржаној 09.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3533/17 од 12.10.2018. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 4/13 од 22.12.2016. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезан друготужени предузеће „ТВАДВ“ ДОО Маркетинг, трговина и услуге, непознатог седишта, да тужиоцу исплати износ од 295.476.654,01 динара, са законском затезном каматом од 17.10.2012. године као дана подношења тужбе а до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се обавезе првотужени АА из ... да му исплати тај исти износ, са законском затезном каматом. Ставом трећим изреке, друготужено предузеће је обавезано да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 785.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3533/17 од 12.10.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и првостепена пресуда је потврђена у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је преиначена у ставу првом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени Предузеће „ТВАДВ“ ДОО за маркетинг, трговину и услуге, непознатог седишта, да јој исплати износ од 295.476.654,01 динара са

законском затезном каматом почев од 17.10.2012. године па до исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде, тако што је тужилац обавезан да туженом АА накнади трошкове парничног поступка у износу од 62.049,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена, али да није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијски навод да је доношењем побијане пресуде учињена битна повреда из члана 374. став 1. ЗПП, не садрже означавање конкретне законске одредбе, нити чињенице из којих би се могао извести закључак о којој битној повреди поступка се ради.

Према утврђеном чињеничном стању, Предузеће „ТВАДВ“ ДОО и Предузеће „Навип“, закључили су уговор о заједничком инвестирању 15.01.2007. године који за предмет има заједничко инвестирање пројеката, подизањем нових засада винове лозе у циљу заједничког стицања профита, са инвестицијом од 858.000.000,00 динара, од чега је свака од уговорних страна требало да сноси половину инвестиције. Анексом број 1 овог уговора од 28.02.2007. године, уговорне стране су уговориле да предузеће „ТВАДВ“ преузима на себе обавезу да измири порески дуг предузећа „Навип“ у износу од 429.000.000,00 динара, што ће се сматрати његовим делом финансирања пројекта. Анексом број 2 истог уговора од 01.03.2007. године уговорне стране су договориле да предузеће „Навип“ инвестира у заједнички пројекат износ од 429.000.000,00 динара. Предузеће „ТВАДВ“ ДОО дало је Министарству финансија – Пореској управи, Филијали Земун, сагласност којом неопозиво изјављује да ће измирити део доспелог пореског дуга од 429.000.000,00 динара на основу дуга по уговореном односу са предузећем „Навип“ ДОО. Решењем Министарства финансија – Пореске управе, Филијала Земун од 11.03.2008. године, пренете су у државну својину Републике Србије покретне ствари дужника, пореског обвезника „ТВАДВ“ ДОО, ближе наведене у том решењу, процењене вредности 479.461.641,00 динара (1/3 идеалног дела процентуалне вредности 159.820.546,91 динара). Решењем Министарства финансија – Пореске управе, Филијала Земун од 27.10.2009. године, одређена је принудна наплата пореског обвезника „НАВИП“ ДОО за обавезе доспеле до тог датума у износу од 537.466.907,91 динара, те је наложено дужнику – пореском обвезнику предузећу „ТВАДВ“ ДОО да преда покретне ствари ближе наведене у ставу другом тог решења. Записником о попису и процени покретних ствари у поступку установљања заложног права на покретним стварима уписаних у регистар залоге, у поступку принудне наплате Министарства финансија – Пореске управе, Филијала Земун од 23.12.2009. године, установљена су заложна права на покретним стварима ближе описаним у записнику укупне вредности 545.977.454,00 динара, уписом у регистар залоге

на покретним стварима у корист Републике Србије у поступку принудне наплате пореске обавезе пореског обвезника „НАВИП“ ДОО доспелих за плаћање до 27.10.2009. године а која није плаћена у законском року као средство обезбеђења наплате у укупном износу од 537.466.907,91 динара од дужника пореског обвезника „ТВАДВ“ ДОО, које су остављене на чување овом дужнику пореског обвезника до њиховог одузимања. Решењем о принудној наплати пореске обавезе из неновчаних потраживања Министарства финансија – Пореске управе, Филијала Земун од 23.12.2009. године, одређена је принудна наплата пореске обавезе пореског обвезника „НАВИП“ АД које су доспеле за плаћање до 22.12.2009. године а које нису плаћене у законском року, у износу од 191.728.418,41 динар, па је наложено дужнику пореског обвезника - овде друготуженом да преда покретне ствари наведене у том решењу. Из записника о попису и процени покретних ствари у поступку установљавања заложног права на покретним стварима уписаним у регистар залоге, у поступку принудне наплате Министарства финансија – Пореске управе, Филијала Земун од 24.12.2009. године, произлази да је установљено заложно право на покретним стварима уписом у регистар залога на покретним стварима у корист Републике Србије, у поступку принудне наплате обавезе пореског обвезника „Навип“ ДОО које су доспеле за плаћање до 22.12.2009. године, а које нису плаћене у законском року као средство обезбеђења наплате у укупном износу од 191.728.418,00 динара, а дужнику пореског обвезника - овде друготуженом установљена је залога на покретним стварима ближе описаним у том записнику укупне вредности 1.441.706.132,00 динара које су му остављене на чување до њиховог одузимања. Решењем Министарства финансија – Пореске управе, Филијала Земун од 03.05.2010. године, пренете су у државину покретне ствари пореског обвезника „НАВИП“ ДОО, ближе наведене у том решењу, укупне вредности 237.756.785,72 динара. Решењем Министарства финансија – Пореске управе, Филијала Земун од 13.05.2010. године утврђено је да се тим решењем преносе у државну својину покретне ствари пореског обвезника „НАВИП“ АД које нису продате у поступку принудне наплате и то: линија за производњу полуетиленских фолија капацитета 150 кг по часу, горња и доња моталица ширине 1500 мм, пнеуматска са микроконвертором са системом за измену сита вредности 96.013.666,67 динара, линија за производњу полуетиленске фолије екструдер, капацитета 70 кг по часу од 315 мм, ротациона са прстеном за хлађење фолије и турбином, горња моталица ширине 1500 мм и доња моталица ширине 1400 мм, са системом за измену сита вредности 79.978.500,00 динара, укупне вредности наведених покретних ствари од 175.992.166,67 динара. Решењем Министарства финансија – Пореске управе, Филијала Земун од 05.04.2012. године, формирана је Комисија регионалног центра Београд – Филијала Земун за ванредни попис покретних ствари – робе. Задатак Комисије је да изврши ванредни попис покретних ствари – робе које је решењем Филијале Земун пренета у својину РС у укупном износу од 517.805.198,30 динара. Истим је такође одређено да ће комисија почети са радом 07.05.2012. године и да је дужна да у року од два месеца изврши попис, пребаци робу у магацину Лештане, сачини извештај и достави га директору Пореске управе. Из записника Министарства финансија - Пореске управе, Филијала Земун од 05.06.2012. године, утврђено је да је овде првотужени АА дао изјаву да је сва роба заплена од стране пореске управе која припада предузећу „ТВАДВ“ ДОО смештена у магацину у Старој Пазови код Предузећа „Scan Plast“ и у магацин Предузећа „Strong Terca“ у Новој Пазови и у магацинима у Зрењанину и Дебелачи на конкретно назначеној адреси, док се остала

роба налази у магацину Института за кукуруз у Земун Пољу. Вештачењем је утврђено да вредност заплених покретних ствари на дан сачињавања допунског налаза од 21.09.2016. године, износи 295.476.654,01 динара, колико износи укупан мањак.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца основан у односу на друготужено предузеће „ТВАДВ“ ДОО коме су остављене на чување покретне ствари ближе наведене у решењима Министарства финансија – Пореске управе – Филијала Земун од 11.03.2008, 03.05.2010 и 13.05.2010. године, а које нису продате у поступку принудне наплате пореске обавезе од стране овог предузећа преузете за пореског обвезника предузећа „Навип“ ДОО. У том поступку су ове ствари наведеним решењима пренете у државну својину овде тужиоца Републике Србије и остављене на чување, овом туженом предузећу који их није сачувао јер је утврђено да је настао мањак ствари у вредности од 295.476.654,01 динара. Како тужилац није успео да успостави државину на овим стварима чији је власник постао по основу наведених управних аката, оценио је да друготужени није извршио своју обавезу чувања наведених ствари због чега је одговоран за насталу штету у тужиочевој имовини и зато га је обавезао да му је накнади на основу члана 154. Закона о облигационим односима (ЗОО) у утврђеном новчаном износу, на основу члана 185. став 1. истог закона.

Одбио је тужбени захтев према првотуженом из разлога што су покретне ствари наведеним управним актима остављене на чување друготуженом као правном лицу а не његовом законском заступнику АА као физичком лицу, због чега овај није у обавези да тужиоцу накнади претрпљену материјалну штету.

Другостепени суд је у побијаној пресуди прихватио становиште првостепеног суда у погледу закључка да не постоји пасивна легитимација овде првотуженог с обзиром на то да су наведене покретне ствари управним актима остављене на чување друготуженом предузећу „ТВАДВ“ ДОО, због чега тужени АА, као његов законски заступник не може одговарати за обавезе друштва својом личном имовином, јер је друштво са ограниченом одговорношћу самостално у вршењу својих привредних делатности и самостално одговара за преузете обавезе у јавном промету са трећим лицима.

Међутим, заузео је становиште да друготужено предузеће није одговорно за насталу штету јер није имало обавезу чувања предметних ствари након што су оне пренете у својину и државину тужиоца, који по налажењу овог суда није доказао узрочно-последичну везу између штетне радње друготуженог и настале штете. Закључио је да је првостепени суд пропустио да примени одредбу члана 104. ст.18. и 19. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр.80/02...47/13, 108/13) из разлога што је ставом 18. прописано да ако продаја заплених ствари није успела на првом усменом јавном надметању, као и на наредним јавним надметањима, односно путем непосредне погодбе у року од три месеца од дана доношења закључка о одређивању продаје путем усменог јавног надметања, односно непосредне погодбе, ствари се преносе у својину Републике решењем Пореске управе (односно у својину јединице локалне самоуправе решењем надлежног органа исте) по цени која ће се утврдити накнадном проценом њихове вредности. Ставом 19. истог члана прописана је дужност органа

надлежног за евиденцију покретних ствари у државној својини да у року од 30 дана од дана правноснажности решења из става 18. овог члана, покретне ствари пренете у својину Републике Србије, преузме у државину.

Правилно је другостепени суд закључио да је насупрот томе, тужилац по истеку тог рока, решењем од 05.04.2012. године формирао комисију за ванредни попис покретних ствари – робе, чији је задатак био да изврши тај ванредни попис робе која му је решењем надлежног органа управе пренета у својину. Истим решењем је констатовано да ће комисија почети са радом 07.05.2012. године и да је дужна да у року од два месеца изврши попис, пребаци робу у магацин Лештане, сачини извештај и достави га директору Пореске управе. Тим поводом је тужени АА 05.06.2012. године дао изјаву о локацијама на којима се налази сва заплењена роба од стране пореске управе. Следом свега изложеног, другостепени суд је извео правилан закључак да тужилац након свега наведеног, није предузео никакве радње у погледу преузимања покретних ствари, што се не може приписати у кривицу друготуженог предузећа, због чега је одговорност за пропаст односно нестанак ових ствари само на тужиоцу, па је одбио његов тужбени захтев за накнаду материјалне штете и у односу на друготуженог.

Оценио је такође да друготужени не може сносити последице несачињавања записника о примопредаји покретних ствари, имајући у виду да је приликом ванредног пописа Пореске управе – Филијале Земун, првотужени АА дао изјаву у којој је навео на којим се тачно локацијама налазе заплењене ствари. Такође је заузео становиште да не постоји одговорност овог туженог ни због тога што према члану 104. став 20. цитираног Закона о пореском поступку и пореској администрацији, за материјалне и правне недостатке покретне ствари који настану након доставе решења из става 18. овог члана и извршене примопредаје ствари надлежном органу за евиденцију покретних ствари у државној својини, као и за штету која настане услед истих, одговара надлежни орган за евиденцију покретних ствари у државној својини.

Нису основани ревизијски наводи тужиоца којима напада правилност побијане пресуде због погрешне примене материјалног права, истичући да је другостепени суд пропустио да примени и члан 101. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, којим је прописано да се пописана покретна ствар на којој је уписана залога или покренут поступак установљављања заложног права у корист Републике, не одузима од пореског обвезника у моменту пописа. Ревидент указује да је било потребно записнички извршити примопредају ствари, што није учињено, сматрајући да је одговорност зато остала на туженима који су требали да ствари чувају до њиховог преузимања. Међутим, у конкретној ситуацији као што је правилно закључио другостепени суд, формирана комисија за ванредни попис покретних ствари тужиоца је требала да почне да ради 07.05.2012. године и истим решењем је било одређено да се тај попис изврши у року од два месеца и да се ствари пребаце у магацин у Лештане, да се сачини извештај и достави директору Пореске управе, што тужилац није учинио, иако је тужени АА дао изјаве о локацијама на којима се налази сва заплењена роба, изражавајући спремност да се приступи сачињавању записника и пребачају робе. По становишту овога суда тужилац је тај који је по службеној дужности, након што је директор предузећа дао

наведену изјаву и изразио спремност да се приступи сачињавању записника и пребачају робе, који је требао да иницира и приступи сачињавању овог записника, на којем у ревизији инсистира.

Ревидент неосновано истиче да се у овој правној ситуацији сходно примењује одредба члана 712. ЗОО, јер је реч о уговору о остави покретних ствари које је друготужени био обавезан да чува без накнаде и да му их врати онда када му он затражи. По становишту Врховног касационог суда, нема услова за примену одредби уговора о остави из општег закона – ЗОО, јер је реч о поступку чувања покретних ствари стечених у пореском поступку по одредбама Закона о пореском поступку и пореској администрацији, односно по одредбама специјалног закона који прописује поступак чувања покретних ствари које су пренете у својину Републике Србије, решењима надлежне Пореске управе и то у зато прописаним роковима, по истеку којих је Република Србија – овде тужилац била у обавези да их преузме у државину, а што није учинила.

Поново се у ревизији истиче да је тужени АА, био директор и одговорно лице друготуженог који је потврђујући примопредају ствари у том својству, преузео и обавезу њиховог чувања, због чега постоји његова одговорност по том основу. Међутим, то ревизијско истицање није основано јер су надлежности директора друштва са ограниченом одговорношћу - ДОО прописане у члану 157. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, бр.125/04), који је важио у време преузимања уговорне обавезе, а директор може бити и члан друштва, али он не одговара за обавезе друштва јер ДОО одговара за своје обавезе својом целокупном имовином.

Из изложених разлога, одлучено је као у изреци ове пресуде на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић